

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS KAUNO IR MARIJAMPOLĖS APSKRITYSE

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, tel. (8 5) 261 73 66, faks. (8 5) 261 73 66, el. p. vaistaiga@lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389.
Atstovo duomenys: L. Sapiegos g. 4, LT-42251 Kaunas, tel. (8 37) 42 26 04 el. p. vaikaunas@lrv.lt,
Vytauto g. 28, LT-68295 Marijampolė, tel. (8 343) 57445, (8 343) 92015 el. p. vaimarijampole@lrv.lt

Kauno miesto savivaldybės tarybai

Kopija

Kauno miesto savivaldybės merui

TEIKIMAS

DĖL KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2019 M. SPALIO 15 D. SPRENDIMO NR. T-454 „DĖL ATLYGINIMO UŽ VAIKŲ, UGDOMŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO IR (AR) PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS, IŠLAIKYMĄ DYDŽIO NUSTATYMO IR MOKĖJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO

2019 m. lapkričio 26 d. Nr. 7-7

Kaunas

Kauno miesto savivaldybės taryba 2019 m. spalio 15 d. priėmė sprendimą Nr. T-454 „Dėl Atlyginimo už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą dydžio nustatymo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kurio 1 punktu patvirtino Atlyginimo už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą dydžio nustatymo ir mokėjimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas).

Aprašo 5 punkte nurodyta, kad *atlyginimas už vaikų ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programas, susideda iš atlyginimo už maitinimą ir atlyginimo už ugdymo sąlygų tenkinimą:*

[...]

5.1. atlyginimas už maitinimą – atskiru Savivaldybės tarybos sprendimu nustatytas vaikų dienos maitinimo kainos dydis;

5.2. atlyginimas už ugdymo sąlygų tenkinimą – mokyklos išlaikymo reikmėms, t. y. edukacinėms erdvėms įrengti, bendrojo naudojimo ugdymo priemonėms, edukacinių renginių paslaugoms apmokėti, turtui įsigyti, darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo išlaidoms skirtos išlaidos. Šio atlyginimo dydis yra nustatomas 9,20 Eur už kiekvieną vaiko lankytą ir nelankytą nepateisintą dieną. [...]

Aprašo III skyriuje reglamentuojamas lengvatų taikymas. Šio skyriaus 6 punktas nurodo, kad *tais atvejais, kai abiejų tėvų (įtėvių, globėjų) ir vienintelio vaiko tėvo (įtėvio, globėjo)*

deklaruota gyvenamoji vieta Kauno mieste, jie atleidžiami nuo 4 punkte, 5.1 ir 5.2 papunkčiuose nurodyto atlyginimo mokėjimo, jei tėvai (itėviai, globėjai) gauna socialinę pašalpą pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą ir kitus teisės aktus, pateikia prašymą ir atsakingas mokyklos darbuotojas tai patvirtina Savivaldybės padalinio, administruojančio paramos skyrimą, informacinės sistemos „Parama“ duomenų bazės išrašu.

Pagal Aprašo 8 punktą savivaldybės biudžeto lėšomis nustatomos šios lengvatos:

[...]

8.1. kai abiejų tėvų (itėvių, globėjų) deklaruota gyvenamoji vieta yra Kauno mieste, nuo Aprašo 5.2 papunktyje nurodyto atlyginimo taikoma 8,62 Eur lengvata;

8.2. kai tik vieno iš abiejų turimų tėvų (itėvių, globėjų) deklaruota gyvenamoji vieta yra Kauno mieste, nuo Aprašo 5.2 papunktyje nurodyto atlyginimo taikoma 4,31 Eur lengvata;

8.3. nuo Aprašo 4 punkte ir 5.1 papunktyje nurodyto atlyginimo dydžio taikoma 50 procentų lengvata, nuo Aprašo 5.2 papunktyje nurodyto dydžio – 8,91 Eur lengvata, kai:

8.3.1. vienintelio vaiko tėvo deklaruota gyvenamoji vieta yra Kauno mieste;

8.3.2. abiejų tėvų (itėvių, globėjų), auginančių ir (ar) globojančių tris (besirūpinančių trimis) ir daugiau nepilnamečių ir (ar) besimokančių pagal bendrojo ugdymo programas bendrojo ugdymo mokyklose vaikų, gyvenamoji vieta deklaruota Kauno mieste;

8.3.3. abiejų tėvų (itėvių, globėjų) gyvenamoji vieta deklaruota Kauno mieste, ir bendrai gyvenančių asmenų, kaip jie suprantami Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, praėjusių 3 mėnesių (iki prašymo pateikimo mėnesio) vidutinės mėnesio pajamos vienam asmeniui mažesnės kaip 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio;

8.3.4. vaikui nustatyta laikinoji arba nuolatinė globa, jei globėjo (kai vaiko globėju paskirtas tik vienas asmuo) ar abiejų globėjų (kai vaiko globėjai šeima) deklaruota gyvenamoji vieta Kauno mieste;

8.3.5. vaikui, už kurio ugdymą mokamas atlyginimas, nustatytas neįgalumas, žymūs raidos (fizinės, pažinimo, elgesio ir emocinės, socialinės) ir (ar) sveikatos sutrikimai ir abiejų tėvų (itėvių) gyvenamoji vieta deklaruota Kauno mieste;

8.3.6. abiejų tėvų (itėvių) gyvenamoji vieta deklaruota Kauno mieste ir vienas iš tėvų (itėvių) mokosi pagal pagrindinio ugdymo, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo, nuolatinių arba iššestinių studijų profesinio bakalauro, bakalauro, magistrantūros, doktorantūros ir rezidentūros studijų programas (pateikus pažymą apie mokslo tęsimą vasario ir rugsėjo mėnesiais). [...]

Iš aukščiau pateiktų Aprašo 6 ir 8 punktų normų matyti, kad skirtingos apmokėjimo už ikimokyklinį ugdymą sąlygos (lengvatų taikymas) nustatytos atsižvelgiant į vaikų tėvų deklaruotą gyvenamąją vietą. Tokia užmokesčio už ikimokyklinį ugdymą diferenciacija sudaro skirtingas galimybes lankyti Kauno miesto savivaldybės biudžetines ikimokyklinio ugdymo įstaigas vaikams priklausomai nuo jų gyvenamosios vietos, kadangi deklaravę savo gyvenamąją vietą ne Kauno mieste tėvai turi mokėti didesnę užmokesčių už vaiko ikimokyklinį ugdymą, nei deklaravę savo gyvenamąją vietą Kauno mieste.

Toks teisinis reglamentavimas prieštarauja:

1. Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 3 punkte nustatytam teisės viršenybės principui. Šis principas nustato, kad vaiko teisių apsaugą siekiama

užtikrinti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija (toliau – Konstitucija), Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, kitomis ratifikuotomis tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos įstatymais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 47 straipsnio 1 dalies 2 punktu, *tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę dalyvauti parenkant (prireikus parinkti) vaikui ugdymo programą, formą, mokyklą ar kitą švietimo teikėją.*

Savivaldybės taryba Aprašo 6 ir 8 punktais nustatydamas skirtingas apmokėjimo sąlygas (lengvatas) faktiškai apribojo vaikų, gyvenančių ne Kauno miesto teritorijoje galimybes lankyti Kauno miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir tokiu būdu pažeidė vaikų teisėtą interesą gauti įstatymais garantuojamas švietimo, ugdymo paslaugas, t.y. lankyti tėvų ar globėjų parinktą ikimokyklinio ugdymo įstaigą.

Pabrėžtina tai, kad nors minėtomis Aprašo nuostatomis numatytos lengvatos tėvams, tačiau jos tiesiogiai liečia vaikų interesus, todėl patenka į Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo reguliavimo sritį. Tokiu būdu buvo pažeistos Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 3 punkto nuostatos, vaiko teisių apsaugą užtikrinti vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais.

2. *Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 5 punktui nurodančiam, kad kiekvienas vaikas turi lygias su kitais vaikais teises ir negali būti diskriminuojamas dėl savo arba savo tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, religijos, etninės priklausomybės ar kitų aplinkybių.* Pagal šį punktą, kiekvienam vaikui be jokios diskriminacijos garantuojamos visos Konstitucijoje, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje, Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijoje, Jungtinių Tautų Vaiko teisių deklaracijoje išvardytos teisės ir laisvės.

Konstitucinis teismas 1996 m. lapkričio 20 d. nutarime, aiškindamas konstitucinį asmenų lygybės principą, pažymėjo, jog šis principas pažeidžiamas, kai tam tikra grupė asmenų, kuriems skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, yra kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisintas.

Kaip matyti iš Aprašo 6 ir 8 punktų yra skirtingai vertinamos tam tikros asmenų grupės, kurioms šios normos taikomos: vaikai, kurių tėvų gyvenamoji vieta Kauno mieste ir vaikai, kurių tėvų gyvenamoji vieta deklaruota ne Kauno mieste. Vertinant tokio nevienodo paminėtų dviejų vaikų grupių traktavimo teisėtumą, t.y. ar tai nėra diskriminacinio pobūdžio reguliavimas, būtina nustatyti, ar skirtingų sąlygų nustatymas laikytinas diferenciacija, kitaip tariant, ar toks skirtingas vertinimas pagrįstas objektyviais kriterijais (Konstitucinio Teismo 1997 m. lapkričio 13 d. nutarimas). Kaip minėta, skirtingos apmokėjimo už ikimokyklinį ugdymą sąlygos (lengvatų taikymas) nustatytos, atsižvelgiant į vaikų tėvų deklaruotą gyvenamąją vietą. Vaiko gyvenamoji vieta nesietina su jokiais objektyviomis tokią diferenciaciją pateisinančiomis aplinkybėmis. Todėl manytina, kad šiuo atveju nėra pagrindo taikyti diferenciacijos principą minėtoms dviem vaikų grupėms. Dėl šios priežasties skirtingas šių grupių traktavimas laikytinas diskriminacija, sudarančia Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 5 punkto pažeidimą.

3. *Lietuvos Respublikos vietos savivaldos (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) įstatymo 4 straipsnio 6 punktui, kuriame nustatytas savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principas, kuris reiškia, kad savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus*

Atsižvelgdamas į nurodytas aplinkybes bei vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, siūlau:

1. Artimiausiam Tarybos posėdyje (bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį) svarstyti Kauno miesto savivaldybės tarybos 2019 m. spalio 15 d. sprendimu Nr. T-454 patvirtinto Atlyginimo už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą dydžio nustatymo ir mokėjimo tvarkos aprašo III skyriaus 6 ir 8 punktų pakeitimo klausimą.

2. Apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Atkreipiu Mero dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalį, meras artimiausiam savivaldybės tarybos posėdyje su šiuo teikimu privalo supažindinti tarybos narius.

Taip pat informuoju Jus apie tai, kad Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 4 punktu, gali nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą, jeigu bus gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto prašymas šį terminą pratęsti. Prašymas nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą turi būti motyvuotas ir pagrįstas.

Vyriausybės atstovas

Andrius Cechanavičius